

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Propria sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

directe cognoscatur, probo neque ex hoc capite posse adhuc in entitatibus huiusmodi reflexivis hunc respectum inferri in cognitione ad seipsam terminatam, & cognita per se ipsa esse cognitionem, & esse cognita ex parte ipsius cognitionis formalissime est idem, quia per eandem entitatem omnino in se indivisibile, per quam cognitio dicitur talis, per eandem est cognita, neque minus intrinsece est huic cognitioni supra seipsam reflexiva esse cognitionem, quam esse cognitio: ergo qui huiusmodi entitatem, ut est in se, intuitivè cognosceret, non alia ratione in illa cognosceret rationem cognitionis, quam rationem cognitionis: ergo non in recto cognosceret ipsam, ut cognitionem, & in obliquo ipsam, ut cognita, neque cognitio illa intuitiva cognitionis reflecteret supra seipsam hanc semel in recto, & quasi iterum in obliquo eandem attingeret, sicuti significatur his vocibus *cognitio sui ipsius*, sed tunc quod correspondet tanquam obiectum significatum per has voces *cognitio sui ipsius*, non sicut per illas significatur unum in recto, & aliud in obliquo; sed utrumque æquè in recto, & ut omnino indistinctum, & indivisibiliter idem eodem omnino modo sicuti in re se habet, ex vi intuitivæ cognitionis representaretur. Neque adhuc in hac cognitione reflectente supra se ipsam fundamentum reperiri potest quod in actione & passione reperitur, ut possit diverso modo capi cum diversis connotatis in recto, & in obliquo, quia entitas physica, quæ actio & passio dicitur connotat principia realiter distincta in ordine ad quæ dicitur actio, & passio, & ita, adhuc qui intuitivè cognosceret talem entitatem, cognosceret dici actionem per ordinem ad principium actuum, & dici passionem per ordinem ad principium passivum, in illa verò cognitione supra se ipsam reflectente intrinsece per se ipsam quolibet connotato secluso diceretur cognitio, & diceretur cognita absque ulla distinctione ex parte ipsius, ut cognitionis, & ut cognite. Adeo vera est doctrina tradita, ut si consideremus cognitionem divinam reflectentem non supra aliquod attributum distinctum formaliter à cognitione, aut supra essentiam, si hæc ab essentia formaliter distinguitur, sed formalissime supra ipsam rationem formalem cognitionis, neque per intellectum præcendere poterimus in ipsa cognitione rationem actus, & rationem obiecti, quia nulla formalitas est in ea cognitione formaliter ut cognitio est, quæ non sit cognita, & quæ non se teneat quasi ex parte obiecti, neque aliter cognoscitur quam est, quæ ratione asserit Henr. tract. 1. disp. 4. c. 1. n. 6. rationem formalem cognitionis diuinæ, ut cognite per se ipsam non habere rationem obiecti, quia in tali cognitione reflectente supra suam formalitatem, non potest, neque per intellectum reperiri duplex ratio, quarum una habeat formalitatem actus, & altera formalitatem obiecti.

Ex doctrina tradita solutio habet fundamentum quo intendebat P. Ruiz probare huiusmodi entitates supra se ipsas reflectentes dicere respectum transcendentalem ad seipsas, negandum enim est ex vi cognitionis quæ intuitivè cognoscerentur, cognoscendas esse oblique, ut possint directè cognosci, quod non ita euenturum iam probavi. Similiter dicendum est cognitione supra seipsam reflectente non distinguui à ratione formali talis cognitionis rationem reflexionis, seu illud quod significatur per illa verba *sui ipsius*, quia cum dicitur huiusmodi cognitionem esse cognitionem *sui ipsius* cognoscitur ex vi intuitivæ cognitionis per modum unius simplicissimæ, & impartibilis entitatis, quæ secundum se totam in recto cognoscitur, & nulla ratione in obliquo. Testimonium Angelici Doctoris rem non probat, & extra intentum Doctoris Angelici adducitur, quia sanctus Doctor loco citato tantum intendebat explicare Deum quædam obiecta amare necessitate antecedenti, alia necessitate ex suppositione, & verba supra citata dixit ad significandum Deum se ipsum amare necessitate necessitate antecedenti, neque legenti articulum D. Thomæ dubitare licebit hanc fuisse illius mentem, & nihil de transcendentalibus respectibus ex prædictis verbis posse deduci.

PUNCTUM IV.

De connexione causæ cum possibilitate effectus.

§. I.

Aliorum sententia.

Non disputo in præsentium, an causa transcendentaliter referatur ad effectum; sed an habeat connexio-

nem cum effectu saltem ut possibili, quæ duo realiter distinguntur ut probabo Punct. 6. vbi dicam causam creatam non connexam cum existentia, neque cum possibilitate effectus transcendentaliter referri ad existentiam effectus, quem in se virtualiter continet.

Causam creatam necessariam habere connexionem docet communis sententia. Idem de increata docent Grat. 1. in 1. p. lib. 3. contr. 1. tract. 6. disp. 1. sect. 5. n. 25. & cetera tract. 2. disp. 3. P. Soar. c. 9. n. 13. vbi fatetur deficere qualibet creatura possibili Deum defecturum. P. Her. tract. de scientia disp. 5. c. 4. P. Salas 1. tract. 2. disp. 4. sect. 2. n. 13. P. Falol. q. 12. art. 18. n. 68. consentit P. Didac. Ruiz tom. de Trinitate disp. 5. sect. 2. concl. 4. vbi docet Verbum Dei futurum esse aliud quidditativè diversum à verbo, quod genitum est, si creature fuissent possibiles.

Omnipotentiam nullam habere connexionem cum creaturâ possibilitate defendunt P. Vasq. t. 1. in 1. p. disp. 6. c. 2. & disp. 50. c. 4. §. 6. & latè disp. 104. c. 6. Basil. Legion. in quodlib. q. 8. Scholastica c. 5. & relect. 5. P. Arub. t. 1. in 1. p. disp. 30. disp. 99. cap. 3. vbi docet oppositum probabiliter dici non posse, & contendit idem docuisse P. Soar. in Metaph. disp. 30. sect. 15. & 26. & disp. 47. sect. 15. & 26. quod fundamentum non caret. Idem tenet P. Alarcon tract. de scientia disp. 2. c. 4. De causis creatis eadem ratione philosophantur, Basil. Legionens. supra & P. Font. Met. c. 1. sect. 4. vbi ait maximam Philosophiæ partem sentire scientiam non referri ad obiectum, neque sensus ad qualitates, neque materiam ad formam essentiali habitu, sed ad accidentali, possidere has entitates in alia vita ut in se sunt sine aliquo respectu cognosci, qui omnes consequenter dicunt materiam nullam habere connexionem cum forma, quæ ex illa potest educi, omnes enim entitates create relatione dicunt ad illas, cum quibus sunt connexæ, & nulla potest quidditativè, adhuc in alia vita, cognosci non cognita alia, cum quæ, saltem ut possibiles, connexionem habet necessariam. Consentunt plures ex polioribus recentibus, & P. Arriag. communis sententiæ propugnator fatetur disp. 6. c. 3. nulla experientia, neque ratione à priori, aut à posteriori posse impugnari sententiam, quæ huiusmodi connexionem, & relationem inter causam & effectum, ut possibilem negat: ex quo infero absque experientia, & sine ratione à priori, aut à posteriori connexionem istam inter causam, & effectum defendi, si enim aliqua esset ad hanc connexionem propugnandam, eadem impugnaretur sententia, quæ hanc negat connexionem.

Mediam aliam sententiam meditat est P. Ripald. t. 1. de supernat. disp. 32. sect. 2. vbi docet omnem creatam potentiam connexionem habere cum possibilitate effectuum, quos potest naturaliter producere, & respectu cuius potentia naturalis dicitur, nullam tamen connexionem habere cum effectibus, quos tantum supernaturaliter alio principio adiuta valere efficere, respectu quorum potentia obiectualis dicitur. Itaque asserit repugnante quacunque naturali cognitione, quam modo intellectus naturaliter potest producere repugnaturum intellectum, nulla tamen cognitione naturali repugnante, etiam omnes actus supernaturales fidei, & charitatis aliarumque virtutum insularum repugnarent intellectum, potentiaque, quæ his actibus supernaturalibus modò se exercent eandem omnino absque ulla repugnantia permanens. Plures pro hac sententia refert, quos omnes abs re adducit.

§. II.

Propria sententia.

Conseo causam increatam, & creatas omnes nullam habere connexionem cum possibilitate alicuius effectus, quem naturaliter, aut supernaturaliter possit producere, sed quocumque effectu repugnante illius virtutè productivam eandem omnino permanens, etiam talis effectus non repugnaret. Disponat animi ad assensum huius conclusionis nullam experientiam, aut rationem à priori, aut à posteriori reperiri, quæ oppositam suadeat, & probet dari huiusmodi connexionem inter causam, & possibilitatem effectus, quem in sua virtute continet, quod fatetur Arriag. supra citatus. Deinde monco præcisam possibilitatem effectus, seu effectum, qui non existit, possibilem esse, nihil esse physicum in rerum natura actu existentis, & dū effectus possibilis non existit, æquè non esse ac chimæ, quæ intrinsece repugnat ut probavi Controv. 2. Punct. 1. hoc

hoc posito inquiri quo genere dependentia possit dependere meus animus rationalis ab intellectu pure possibili, quam nunquam eliciet, imò neque proximè poterit elicere ex defectu principij, speciei videlicet requisitæ ad talem intellectum, quam nunquam habebit? Dices, intellectum dependere à possibilitate cuiusvis intellectio- nis tanquam ab effectu, seu tanquam à termino relationis transcendentalis. Sed rursus inquiri, quæ dependentia pos- sit esse tanquam ab effectu, seu tanquā à termino à re neq; existente, neque exitura, quomodo virtus physica causæ possit physicè dependere à re, quæ non est, neque erit? Res- pondebis causam dependere à possibilitate effectus, quæ possibilitas actu est, etiam si effectus neque existat, neque sit exiturus. Contrā: possibilitas effectus, qui non existit, phy- sicè non est, sed tantum obiectivè, quia intrinseca possibi- litas, ut dicebam Controu. 2. Punct. 2. ab existentia non di- stinguitur, & quando existentia actu non est, neque phy- sicè est possibilitas, licet absolute dicamus ens esse possibi- le, & dari possibilitatem rei non existentis, quia hoc lo- quendi modo tantum intendimus significare obiectivam possibilitatem, seu quod nulla daretur repugnantia, si res existeret, seu quod existeret, si Deus vellet illam produ- cere, quæ omnia non dicunt aliquid, quod physicè sit, sed tan- tum quod esset, & modò æquè non est ac non est chi- mera: ergo concipi nequit nunc temporis causam depen- dere ab effectu, qui nunc non est ac non est chimera, & tantum differt obiectivè ab hac, quia esset si causæ ap- plicarentur ad illius productionem, seu si Deus vellet illum producere, quod non habet chimera: ergo sicuti non potest causa dependere à chimera, quæ non est, ita non potest de- pendere à re possibili, quæ non est, sed esset, illud enim quod esset si absolute non est omnino est impertinens ad hoc ut aliquid hic & nunc existat de facto. Malè ergo ab- que vrgenti fundamento dicitur causam habere connexionem cum possibilitate effectus, quod est dicere, habere connexionem cum illo, quod esset, & de facto per statum absolutum in nihilo differt à chimera.

6 Arguo secundò: Causa non dependet ab existentia effe- ctus: ergo neque à possibilitate effectus. Antecedens ad- mittunt omnes: Consequentiam probò. Possibilitas, & exi- stentia, ut dicebam loco citato sunt omnino idem; ergo si existentia causæ non dependet ab existentia effectus, non dependet à possibilitate eiusdem effectus. Respondebis causam dependere ab existentia, ut possibili non ut existi- ti. Contrā: Existentia ut possibilis, & ut existens formalis- sime non distinguuntur, neque existentia ut existens addit aliquid supra existentiam, quia existentia est ultimus actus possibilitatis, supra quem non cadit alius actus, quo magis possibilitas reducatur ad actum. Respondebis secundò exi- stentiam, & possibilitatem formaliter esse omnino idē, & ab utraque æquè dependere virtutem causæ, quæ sicuti non requirit existentiam effectus, ita neque possibilitatem il- lius intrinsecam, quæ physicè sit, sed quæ tantum sit obie- ctivè, quæ ratione dependet ab existentia, cuius esse obie- ctivū requiritur, ut sit causa, quia tamen existentia tantum obiectivè existens absolute quoad nos non dicitur existi- tia, sed possibilitas: ideo dicere solemus causam non depen- dere ab existentia effectus, sed ab illius possibilitate, quod est dicere ad existentia causæ non requiritur quod existat effectus, sed quod existeret, si applicarentur causæ ad illius productionem, seu si Deus vellet illum producere. Magni facio hoc argumentū, cuius difficultas, licet coincadat cum difficultate præcedentis, & in re sit eadem cum illa, tamē extorquet id, quod præcedens argumentū efficaciter prop- pugnat, videlicet causam dependere ab effectu possibili esse dependere ab illo quod non est, sed esset, quæ depen- dentia æquè concipitur, quia, ut dicebam supra, illud quod est ab illo quod non est nullo modo dependere potest.

7 Instabis. Veritas conditionata dependet ab obiecto quod esset, quo deficiente veritas non existeret, & tamen veritas conditionata actu est: ergo aliquid quod est, depen- det ab obiecto, quod non est, sed esset. Resp. veritatem conditionatam, & quamlibet aliam componi ex actu, & obiecto, & ita deficiente obiecto veritatem defecturam, quia deficeret quædam illius pars, videlicet ipsum obiectū, non quia deficeret aliquid adæquatè distinctum ab obie- cto, quod deficeret ex eo, quod obiectum deficeret. Veri- tatem componi ex actu & obiecto probavi Controu. 6. de anima Punct. 1. Adhuc instabis: entitas, quæ actu est, vi- delicet veritas conditionata potest constitui per id, quod

Francisc. de Ouedo, Philosoph. tom. 11.

non est sed esset: ergo entitas, quæ actu est potest depen- dere ab illo, quod non est sed esset. Resp. veritatem esse totum quoddam morale quod potest constitui per illud, quod actu non est, sed esset, vel fuit, vel erit ut dicebam lo- co citato, virtutem autem physicam causæ esse ens phy- sicum, quod non potest physicè dependere nisi ab aliquo quod physicè existat.

Argues secundò: Actus fidei respiciunt plura obiecta, quæ actu non sunt, sed quæ fuere, erunt, vel essent: ergo ali- quid quod actu est dependere potest ab illo, quod actu non est. Resp. revelationem Dei, cui innititur actus fidei immediatè esse connexam cum cognitione actuali, quam Deus habet de illo obiecto, quia Deus loqui non potest, nisi illud quod cognoscit, aliàs posset nos fallere, & menti- ri. Cognitionem autem Dei esse connexam cum obiecto, quia cognitio Dei quatenus est extensio cognitionis, qua Deus seipsum cognoscit, ad hoc obiectum creatū forma- liter includit ipsum obiectum, & quia Deus ex se habet propter suam infinitam perfectionem cognoscere omnia, quæ sunt, fuere, erunt, aut esse eo modo quo qualibet res se habet in sua differentia temporis. Addo deficiente ob- iecto, quod Deus cognoscit non defecturam cognitionem, quam Deus modò habet de illo secundum suam entitatem, seu secundum id, quod cognitio intrinsecè dicit in se, sed secundum formalitatem cognitionis talis obiecti, aut se- cundum connotationem ad tale obiectum, aut secundum alium modum, quo Theologi defectum huius cognitionis explicabunt absque eo quod aliquid intrinsecum Deo de- ficiat. Ex his capitibus actus dū innititur revelationi actu existenti connexionē habet inevitabilē cum obiecto. Est tamen difficultas, quæ nos eodem modo in hac re premit de immediata connexionē entitatis physicæ actus fidei cū revelatione, quia actus fidei intrinsecè est connexus cum revelatione, quæ deficiente, deficeret actus fidei, & tamen revelatio non semper est actu, sed fuit, quia actus fidei, quē modò habeo, dependet ab hac revelatione facta tempore Apostolorum: ergo aliquid quod est actu potest dependere ab illo quod non est, sed esset. Resp. non sine gravi difficul- tate posse explicari connexionem essentialē actus fidei cum revelatione actu existente, ita ut implicet actus fidei non existente revelatione, de qua non nihil tetigi Contr. 6. de anima, Punct. 1. disputans de veritate actuum superna- turalium, & Controu. 14. Punct. 1. disputans de ipsorum spe- cificatione, quod si hæc connexio adeò stricta ponatur in- ter actum fidei, & revelationem, cui innititur, speciale ali- quid illius in hac materia reddet Theologus, videlicet quia nequit Deus cum auxilio supernaturali ad actum fi- dei requisito, ut author supernaturalis, concurrere ad actū fidei, qui non sit intrinsecè verus, seu cui ex defectu exi- stentiæ obiecti formalis contingat falsitas, quia indecens esset Deo talis concursus, in eo autē quod Deus concu- rat ad producendam virtutē productivam, cuius obiectum implicet, nulla potest indecētia excogitari, neque vllum caput ex quo quatenus est ex parte Dei repugnet exhibi- tio talis concursus, sicuti repugnat ad actum falsum fidei, iuxta communem sententiam, quæ defendit actus fidei es- sentialiter esse connexos cum revelatione, quam respiciūt ut obiectum formale. Quod si hæc ratio non placeat, quæ mihi satis firma non est, aliam quære, ut defendas actus fidei connexos esse cum revelationis existentia, quod tuum ar- gumentum impugnatur, potius quàm conclusionem in præ- senti traditam.

9 Rursus pro eadem sententia sic arguo: si propter aliquam rationem causa haberet connexionem cum possibilitate effectus, maxime quia dicit relationem ad illam. Sed rela- tio causæ est ad ipsam formale existentiam, ut actu exer- citam, & positam extra causas: ergo ex hoc capite conne- xio causæ esse debebat cum existentia effectus actu exerci- ta. Probo consequentiam: cum illo debet esse connexio causæ, ad quod causa refertur. Sed causa refertur ad exi- stentiā effectus actu exercitā: ergo connexio causæ debet esse cum existentia effectus actu exercita. Sed causa non habet connexionem cum existentia effectus actu exercita: ergo nullam habet connexionem cum effectu, adhuc ut possibili. Discursus iste integer erit si probetur minor prio- ris syllogismi, videlicet causam referri ad existentiam effe- ctus exercitam, quam probabo Punct. 6. quod specialiter institui de relatione causæ ad effectum.

Ultimò: Non repugnat virtus productiva creata talis natura, ut implicante effectu ipsa possit subsistere: ergo

Ff 3 saltem

saltem ex hoc capite posset dici virtutem productivam effectus connexionem non habere cum effectuum possibilitate, ne sine speciali fundamento hæc adituatur connectio. Deinde æque potest percipi connectio ista propter rationes supra adductas: ergo constituenda non est talis connectio inter causas, & effectuum possibilitatem, neque nos debemus gratis conicere in difficultates, quæ in tali connectione defendenda nos premunt.

II Præcedens ratio probabiliter suadet admittendam non esse connexionem itam in causis creatis, in causa autem increata, seu in omnipotentia Dei intentum efficaciter convincere existimo, sic illam circa omnipotentiam expendo. Si respectus admittatur in omnipotentia deficiente possibilitate cuiusvis creaturæ deficeret omnipotentia, & non esset hic numero Deus. Dices totum hoc esse verum, quod non clamore, sed ratione impugno. Si omnipotentia Dei talis esset naturæ ut deficiente quacumque creatura esset defectura, non esset summè perfectæ: ergo in Deo talis omnipotentia constituenda non est. Probo antecedens: si concipiatur in Deo omnipotentia talis naturæ, quæ in se eminenter contineat omnes effectus, qui in se non repugnant, & alias ita existens independenter ab unoquoque illorum, ut quocumque, & etiam omnibus simul repugnātibz eadem permaneret, perfectior omnipotentia esset illa, quæ deficeret repugnante effectū. Sed non repugnat concipi talis omnipotentia: ergo si in Deo concipimus omnipotentiam, quæ deficeret repugnante quocumque effectū, non concipimus omnipotentiam perfectissimam, quam possumus absque ulla repugnantia concipere: ergo non concipimus omnipotentiam summè perfectam: ergo si Deo huiusmodi omnipotentiam tribuimus, non illi concedimus omnipotentiam summè perfectam. Perfectiorem concipere omnipotentiam illum, qui concipit omnipotentiam connexam cum possibilitate effectuum, quam ille, qui concipit omnipotentiam connexam cum illorum possibilitate, ita ut repugnante quocumque effectū repugnet omnipotentia, sic probo. Omnipotentia connexa, quam tu concipis in Deo, & omnipotentia non connexa cum possibilitate effectuum quam ego concipio, non differunt in virtuali effectuum continentia, quia omnipotentia non connexa, quam ego constituo omnes effectus virtualiter & eminenter continet, quos continet omnipotentia connexa, quam tu assignas: ergo saltem ex hoc capite non esset imperfectior omnipotentia à me assignata: ex alio capite in ordine ad eosdem effectus differt omnipotentia non connexa à connexa ex eo, quod omnipotentia non connexa deficeret, videlicet casu, quo repugnaret aliquis effectus: ergo perfectior est omnipotentia non connexa, quam connexa, quia cæteris paribus ex duabus entitatibus perfectior est illa, quæ permanet in eadem rerum peristat, in qua alia desinit esse, & quæ eadem omnino intrinsecè invariata cum eadem virtute ex parte sui potest subsistere sine aliquo extrinseco, sine quo altera subsistere non potest. Insuper omnipotentia non connexa, quam ego constituo, talis est ut hic, & nunc habeat totum illud, quod requiritur ex parte virtutis causatiuæ ad producendos non tantum effectus, qui modo sunt possibiles, sed etiam ad producendos impossibiles, quos sine noua virtute produceret, si illorum repugnantia non obstaret: ergo longè perfectior est omnipotentia non connexa, quam connexa, siquidem quatenus est ex parte sui ad plura se posset extendere. Confirmo, & declaro eamdem rationem. Omnipotentia connexa talis esset ut si per impossibile modò hircoceruus, qui repugnat, fieret possibilis, necessariò deficeret: & si rursus fingatur permanere omnipotentiam connexam cum effectibus, qui modo sunt possibiles, factio possibili hircoceruo, qui modò repugnat, & cum quo connexionem non habet talis omnipotentia non posset hircoceruum producere, quia tantum est virtus productiva illorū effectuum, cum quibus habet connexionem. Sed omnipotentia non connexa talis est naturæ ut si per impossibile hircoceruus qui modò repugnat fieret possibilis, illum posset producere per eamdem virtutem, quam modò habet: ergo omnipotentia non connexa quatenus est ex se ad plures se extendit effectus, & perfectior est, quam omnipotentia connexa. Rem magis declaro: qui constituunt omnipotentiam connexam possunt dicere: implicat chimæram produci à Deo quia ipsa in se repugnat, & quia ex repugnantia inferitur in Deo negatio virtutis ad chimæram producendam,

& ita implicat hic & nunc chimæram produci ex repugnantia chimære, & ex defectu virtutis productivæ, licet defectus iste oriatur ex repugnantia effectus producendi, & non ex eo, quod omnipotentia non sit infinita: qui verb constituunt omnipotentiam absolutam dicunt repugnare produci chimæram præcisè ex repugnantia chimære, & nullo modo ex defectu virtutis omnipotentis, qui inferatur ex hac repugnantia: ergo qui constituunt omnipotentiam absolutam maiorem virtutem illi tribuunt, si se virtutem ad producendam chimæram, quam virtutem absolutè constituenda est in Deo omnipotentia non connexa, quæ perfectissima est, & dicendum repugnare omnipotentia connexam, quia non est perfectissima omniaque possunt absque ulla repugnantia concipi, & est de conceptu essentiali omnipotentia Dei includere summam perfectionem, quæ sine repugnantia concipi valet. Restat modo probandum ut discursus iste legitime concludat nullam involvi repugnantiam in conceptu omnipotentia non connexæ cum effectuum possibilitate, quod prælabos, sequenti, ubi adducam & solvam omnia argumenta alicuius momenti, quæ fieri possunt non solum contra omnipotentiam non connexam, sed etiam contra quamlibet virtutem creatam huiusmodi connectione carentem.

Decertant Authores utriusque sententia an omnipotentia connexa cum effectuum possibilitate, quæ deficeret deficiente quocumque possibili effectū dicenda sit dependens ab effectuum possibilitate. Qui omnipotentiam non connexam esse defendunt, intendunt omnipotentiam connexam dicendam esse dependentem à quocumque ente possibili, ut ad hoc absurdum deducant sententiam, quæ omnipotentiam connexam constituit. Qui omnipotentiam connexam propugnant, non dependentem dicendam esse defendunt, sed purè connexam tanquam cum extremo relationis transcendentalis, vel tanquam cum aliquo posteriori, à quo non dependet. Quæstio est hæc purè de nomine, certum enim est omnipotentia ita connexam defecturam deficiente possibilitate cuiusque effectus, certum etiam est in illo casu non defecturam ex defectu alicuius causæ, seu conditionis antecedentis, quæ modo supponatur ad omnipotentiam existentiam, quibus statuitur tantum restat quæstio de nomine, an videlicet cum aliquo, quod non se habet per modum causæ, aut conditionis, quæ se teneat ex parte actus primi prærequisiti ad existentiam rei, quæ dicitur connexa, dependentia dicenda sit necne? Ego in negativam partem propendo, quia dependentia sonat causalitatem, seu actum primū, & ita nihil potest dependere ab illo, quod non se habet per modum actus primi ad sui existentiam. Dices hoc esse verum de propria dependentia à priori, posse tamen dari dependentiam impropiam à posteriori ab aliquo, quod non se teneat ex parte actus primi. Contra: dependentia hæc à posteriori adeò est impropria ut dependentia non sit, implicat enim dependentiam, quæ retineat prædicata essentialia dependentia, quæ à priori non sit, quod si connexionem cum aliquo posteriori appelles, etsi cum aliis, qui sic loquuntur, abuteris dependentie nomine. Accedit huic sententiæ autoritas D. Anselm. lib. 1. *cur Deus homo*, ubi pulchrè his verbis traditam edocuit sententiam: *Quotiescumque dicitur Deum non posse, nulla negatur in eo potestas; sed insuperabilis signatur sapientia, & fortitudo. Non enim aliud intelligitur, nisi quia nulla res potest effici, ut æqui ille, quod negatur non posse. Nam ostensa est huiusmodi malum loquutio, ut dicatur res aliqua non posse, non quoniam in illo, sed quia in alia re est impotentia. Quibus verbis clarè docet eximius Doctor impotentiam ut fiat illa, quæ dicitur non posse fieri à Deo, esse in ipsis rebus faciendis, non in Deo, qui est infinitè potens, & virtutem habet sufficientem, ut illa fierent ab ipso, si in ipsis non esset repugnantia, & impotentia, ut fiant.*

§. III

Argumenta soluta.

Ostendimus primò, ab probandum repugnare virtutem causatiuam, siue creatam, siue increatam non connexam cum effectus possibilitate. Repugnat virtus, quæ in se eminenter contineat ens rationis: sed effectus repugnans est ens rationis: ergo repugnat virtus, quæ in se eminenter contineat effectum repugnantem. Probatur maiore eo ipso quod